

УДК 338.48:338.124.4

Миронов Ю. Б.

yuriy@myronov.com, ORCID ID: 0000-0002-9015-506X

ResearcherID: E-9613-2019

к.е.н., доц., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи,
Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОПИТУ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Анотація. Стаття присвячена регулюванню та прогнозуванню туристичного попиту в контексті сталого розвитку туризму. Автор зазначає, що з огляду на динамічність галузі туризму та масштаби його впливу на природні ресурси, соціокультурну сферу та культурну спадщину, необхідні ефективні стратегії регулювання туристичного попиту, базовані на принципах сталого розвитку. Визначено ключові завдання для забезпечення сталого розвитку туризму, серед яких економічна стабільність, збереження природних та культурних ресурсів, соціальна стабільність та підтримка місцевих громад. Також обґрунтовується роль регулювання туристичного попиту в цьому контексті. Для забезпечення сталого розвитку туризму автор пропонує розроблення та впровадження ефективної туристичної політики, яка б враховувала принципи сталості. Розглядаються підходи до регулювання туристичного попиту в контексті сталого розвитку туризму та прогнозування попиту на туризм. Визначено, що для прогнозування туристичного попиту можна використовувати різноманітні інструменти, такі як аналіз ринкових досліджень, прогнозування тенденцій розвитку туризму, а також моделювання впливу різних факторів на туристичний ринок. Охарактеризовано методи прогнозування (кількісні та якісні). Зазначається, що взаємозв'язок між прогнозуванням та регулюванням туристичного попиту полягає у тому, що прогнозування допомагає визначити потреби туристів та розробити стратегії для їх задоволення, а регулювання допомагає забезпечити сталий розвиток туризму. Обидва процеси сприяють досягненню спільної мети – забезпечення успішного функціонування туристичної галузі. Визначено перспективи подальших наукових досліджень у даному напрямі.

Ключові слова: туризм, туристичний попит, сталий розвиток туризму, регулювання, прогнозування.

Myronov Yurii

yuriy@myronov.com, ORCID ID: 0000-0002-9015-506X

ResearcherID: E-9613-2019

Ph.D. in Economics, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Tourism and Hotel&Restaurant Business,

Lviv University of Trade and Economics, Lviv

TOURIST DEMAND REGULATION AND FORECASTING IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT

Abstract. The article is devoted to the regulation and forecasting of tourist demand in the context of sustainable tourism development. The author notes that in view of the dynamism of the tourism industry and the extent of its impact on natural resources, the socio-cultural sphere and cultural heritage, effective strategies for regulating tourism demand based on the principles of sustainable development are necessary. The key tasks for ensuring the sustainable development of tourism have been identified, including economic stability, preservation of natural and cultural resources, social stability and support of local communities. The role of tourism demand regulation in this context is also discussed. To ensure the sustainable development of tourism, the author suggests the development and implementation of

an effective tourism policy that would take into account the principles of sustainability. Approaches to regulating tourism demand in the context of sustainable tourism development and forecasting tourism demand are considered. It was determined that a variety of tools can be used to forecast tourism demand, such as market research analysis, forecasting of tourism development trends, and modelling of the impact of various factors on the tourism market. Forecasting methods (quantitative and qualitative) are characterized. It is noted that the relationship between tourism demand forecasting and regulation is that forecasting helps to identify the needs of tourists and develop strategies to meet them, while regulation helps to ensure sustainable tourism development. Both processes contribute to the achievement of a common goal – ensuring the successful functioning of the tourism industry. Prospects for further scientific research in this area have been identified.

Key words: tourism, tourist demand, sustainable tourism development, regulation, forecasting.

JEL Classification: Z32, C53

DOI: <https://doi.org/10.32782/tourismhospcee-10-3>

Постановка проблеми. Регулювання туристичного попиту є важливим елементом в контексті сталого розвитку туризму. Одним з основних принципів сталого туризму є забезпечення балансу між туристичним попитом та можливостями розвитку туристичної інфраструктури, збереження природного та культурного багатства регіону. Це дозволяє не лише забезпечити стабільність туристичної галузі, але й уникнути негативного впливу масового туризму на середовище та місцеве населення. Регулювання туристичного попиту передбачає впровадження стратегій, які враховують інтереси всіх зацікавлених сторін – туристів, місцевої громади, туристичних операторів та державних органів влади.

Необхідність вивчення факторів, що впливають на попит на туристичні послуги, а також стратегій, спрямованих на забезпечення сталого розвитку туристичної індустрії задля забезпечення балансу між задоволенням потреб туристів, збереженням навколишнього середовища та сприянням економічному розвитку туристичних регіонів визначають актуальність пропонованого дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика регулювання туристичного сектору та сталого розвитку туризму отримали концептуальне висвітлення у дослідженнях таких українських і зарубіжних науковців як Костянтин Бабов, Тетяна Безверхнюк, Ірина Бабова [1], Людмила Мелько [4], Тетяна Ткаченко [6], Tim Forsyth [7], Xia Liu [8], Hale Ozgit, Ime Akanyeti [9], Richard Welford, Bjarne Ytterhus, Jason Eligh [10] та ін. Втім, досить особливими є питання взаємозв'язку регулювання та прогнозування туристичного попиту в контексті сталого розвитку туризму, і це

вимагає окремого детального опрацювання із урахуванням специфіки туристичної галузі.

Постановка завдання. Метою статті є вивчення особливостей і взаємозв'язку регулювання та прогнозування туристичного попиту в контексті сталого розвитку туризму.

Виклад основного матеріалу дослідження. Регулювання та прогнозування туристичного попиту в контексті сталого розвитку туризму є важливим завданням для національних економік, в яких туризм є однією з провідних галузей народного господарства, зокрема і для України. Зростання туристичного попиту, збільшення кількості туристів, явища овертуризму (надмірного туризму) можуть мати негативний вплив на природні ресурси, соціокультурну сферу та культурну спадщину країн світу. Тому важливо розвивати такі стратегії та інструменти регулювання туристичного попиту, які б враховували принципи сталого розвитку.

Сутність сталого розвитку туризму полягає в досягненні балансу між економічними, соціальними й екологічними аспектами розвитку туристичної галузі. Це означає, що туризм має сприяти економічному зростанню, покращенню якості життя місцевого населення, а також збереженню природного та культурного середовища [4, с. 192].

Можна погодитись із визначенням Тетяни Ткаченко, яка стверджує, що сталий (гармонійний, збалансований) розвиток – це «розвиток, який забезпечує визначений тип рівноваги, тобто баланс між його соціально-економічними та природними складовими» [6, с. 55].

На думку Г. В. Казачковської, «сталий розвиток туризму та курортних територій можливий при умові існування рівноваги між збереженням природних та історико-куль-

турних ресурсів, економічними інтересами, соціальними потребами і розвитком туризму, а також при умові створення сприятливих умов для формування якісного національного туристичного продукту» [3].

Завдяки парадигмі сталості й відповідальності можна швидше й ефективніше знайти унікальні переваги конкретної туристичної дестинації, щоб забезпечити її конкурентоспроможність на туристичному ринку. З тією ж метою слід визнати, що відповідальність і сталість – це більшою мірою продуктивні активи, а не зобов'язання. У такому трактуванні сталий туризм передбачає наявність довгострокових конкурентних переваг, інновації, мультиплікативні ефекти, унікальність туристичної пропозиції, інноваційне середовище, додаткову мотивацію платоспроможних споживачів [5, с. 10].

Для забезпечення сталого розвитку туризму кожній державі необхідно вирішити низку важливих завдань:

1. Забезпечення економічної стабільності та підтримання місцевої економіки. Туризм може стати джерелом доходу для місцевих мешканців, сприяючи розвитку малих та середніх підприємств, інфраструктури, а також створенню нових робочих місць. Важливо також забезпечити справедливий розподіл прибутків від туризму серед місцевого населення та уникнути економічної експлуатації.

2. Збереження природних та культурних ресурсів. Туризм здійснює певний негативний вплив на соціоекосистеми, зокрема йдеться про нищення культурної спадщини та забруднення навколишнього середовища. Тому важливо розвивати туризм із урахуванням принципів екологічної сталості, збереження біорізноманіття та підтримання місцевих культур.

3. Забезпечення соціальної стабільності та підтримання місцевого населення. Динамічний розвиток туризму сприяє зростанню цін на житло та послуги, переселенню місцевих мешканців у зв'язку з овертуризмом та зміни в їх традиційному способі життя. Тому важливо впроваджувати програми соціального розвитку, сприяти розвитку місцевих громад та забезпечувати їх участь в управлінні туристичним попитом.

Позитивний вплив сталого розвитку туризму можна представити за допомогою схеми (рис. 1).

Загалом, сталий розвиток туризму є важливим завданням для забезпечення економіч-

ного, соціального та екологічного збалансування розвитку туристичної галузі. Важливо враховувати потреби усіх зацікавлених сторін, оберігати природні та культурні ресурси, сприяти розвитку місцевої економіки та забезпечувати соціальну стабільність. Тільки за таких умов туризм може стати джерелом позитивного впливу на розвиток суспільства та забезпечити благополуччя для майбутніх поколінь.

Регулювання туристичного попиту є важливим аспектом управління туристичною галуззю у контексті сталого розвитку. Збалансоване управління туристичним попитом дозволяє забезпечити сталість та якість туристичних послуг, позитивно впливає на економіку країни та збереження природних та культурних ресурсів.

Однією із дієвих стратегій регулювання туристичного попиту є розроблення та впровадження ефективної туристичної політики з урахуванням принципів сталості на рівні країни. Ця політика має охоплювати такі заходи, як встановлення квот на туристичні візи, обмеження на кількість туристів, що можуть одночасно перебувати в певній локації, введення податків на туризм, курортні збори тощо. Такі заходи сприятимуть збалансуванню попиту та пропозиції в туристичній галузі, запобігаючи овертуризму та зниженню якості послуг.

Важливим аспектом регулювання туристичного попиту є розвиток інфраструктури туризму. Відповідно до зростання попиту на туристичні послуги необхідно розвивати готельну базу, транспортні мережі, культурні та розважальні об'єкти, що дозволяє забезпечити комфортне перебування для відвідувачів та підвищити привабливість країни для туристів. Втім варто забезпечити і стале використання ресурсів та охорону довкілля. При будівництві нових готелів, ресторанів, туристичних об'єктів слід враховувати вплив на природу, використовуючи екологічно чисті технології та матеріали, а також здійснюючи відновлення природних ресурсів. Окрім цього, потрібно враховувати й інтереси місцевого населення при розвитку туристичної інфраструктури. Створення нових робочих місць, підвищення рівня життя та забезпечення доступу до освіти та охорони здоров'я для місцевих мешканців є важливими чинниками сталого розвитку туризму. Варто подбати і про інфраструктуру для туристів з інвалідністю, аби забезпечити їм доступ до всіх туристичних об'єктів та

Рис. 1. Позитивний вплив сталого розвитку туризму

Джерело: авторська розробка

послуг. Це допоможе зробити туризм інклюзивним, тобто доступним для всіх категорій населення, а також позитивно вплине на економіку і соціальний розвиток регіону. Одним із прикладів успішного розвитку туристичної інфраструктури з врахуванням принципів сталого розвитку є Норвегія. Країна активно розвиває екологічний туризм, пропонуючи туристам можливість знайомства з природними та культурними цінностями країни, при цьому максимально зберігаючи їх для майбутніх поколінь [2, с. 581].

Негативний вплив туризму на природні та культурні ресурси не можна недооцінювати. Врахування впливу туризму на природні та культурні ресурси є необхідним при розробленні регіональної та національної туристичних політик. Зростання туристичного попиту та обсягів туристичних потоків може

привести до нищення екосистем, забруднення повітря, води та ґрунтів, втрати біорізноманіття, руйнування культурних пам'яток. Масове, безвідповідальне будівництво готелів, ресторанів, туристичних споруд також спричинює нищення природних ландшафтів та порушення екологічного балансу. З одного боку, туристи можуть долучатися до збереження та відновлення культурної спадщини, відвідуючи музеї, пам'ятки архітектури та інші культурні об'єкти. З іншого боку, овертуризм може призвести до комерціалізації культурних цінностей, втрати автентичності та традиційної культури. Тому важливо встановлювати механізми контролю та збереження природних і культурних цінностей, залучати місцеве населення до управління туристичними ресурсами та пропагувати відповідальний туризм.

Для того, аби мінімізувати негативний вплив туризму на природні та культурні ресурси, доцільно впроваджувати сталі туристичні практики, сприяти екологічному туризму та збереженню природних і культурних цінностей. Туризм може бути джерелом позитивного впливу на природні та культурні ресурси, якщо він сприяє сталому розвитку та збереженню навколишнього середовища. Важливо збалансувати економічні, соціальні та екологічні аспекти туризму для того, щоб він приносив користь як для місцевого населення, так і для природи та культури, шляхом регулювання туристичного попиту.

Регулювання туристичного попиту в контексті сталого розвитку туризму передбачає врахування не лише економічних аспектів, але й соціокультурних та екологічних. Зокрема, розроблення стратегій розвитку туризму має враховувати збереження природних ресурсів, підтримання місцевої культури та традицій, а також забезпечення соціальної відповідальності перед місцевими спільнотами. Регулювання попиту на туризм і туристичних потоків є складним процесом, який вимагає комплексного підходу та співпраці усіх зацікавлених сторін. Лише за допомогою ретельного аналізу, надійного прогнозування та впровадження ефективних заходів можна забезпечити сталий розвиток туристичної галузі, зберегти природні та культурні ресурси та забезпечити комфортне і безпечне перебування для туристів. Застосування методів прогнозування дозволяє зрозуміти потреби туристів, їх вподобання та очікування, що далі дозволяє розробляти ефективні стратегії розвитку туризму.

Для прогнозування туристичного попиту можна використовувати різноманітні інструменти, такі як аналіз ринкових досліджень, прогнозування тенденцій розвитку туризму, а також моделювання впливу різних факторів на туристичний ринок. При цьому, сучасні інформаційні технології та програмні засоби дозволяють враховувати різні аспекти туризму та його взаємодію з іншими галузями економіки.

Прогнозування туристичного попиту – невід’ємна частина успішного ведення бізнесу в туристичній галузі та реалізації туристичної політики на регіональному та національному рівнях. Точне розуміння майбутніх тенденцій попиту дає можливість туристичним компаніям, готелям, авіаперевізникам та іншим

суб’єктам ринку приймати обґрунтовані рішення щодо розвитку, ціноутворення, маркетингу й управління ресурсами.

Існує багато методів прогнозування туристичного попиту, які можна поділити на дві основні категорії: кількісні та якісні.

Кількісні методи прогнозування базуються на аналізі історичних даних та математичних моделях. До них належать:

- економетричні та статистичні методи (кореляційно-регресійний аналіз, варіаційний аналіз, багатовимірне шкалювання та ін.) – досліджують зв’язок між попитом на туризм та різними факторами, такими як економічні показники (ВВП, рівень безробіття, курси валют), політична стабільність, ціни на транспорт та розміщення, демографічні тренди тощо;

- методи аналізу часових рядів – передбачається аналіз історичних даних про туристичний попит для прогнозування майбутніх показників. Різні моделі часових рядів, такі як екстраполяція тренду, ARIMA (авторегресійне інтегроване ковзне середнє), експоненційне згладжування та Holt-Winters, можуть бути використані для врахування сезонності, трендів та інших факторів, що впливають на попит;

- каузальні моделі – враховують причинно-наслідкові зв’язки між різними факторами, які впливають на попит. Наприклад, вони можуть досліджувати, як зміни в політичній ситуації, терористичні акти, війни, пандемії впливають на туристичні потоки;

- імітаційне моделювання – за допомогою спеціальних програмних засобів можна створювати моделі, які імітують поведінку туристів та прогнозують попит на різні туристичні напрямки та продукти.

Якісні методи прогнозування базуються на експертній думці та первинній інформації. До них, зокрема, належать:

- опитування потенційних туристів про їхні плани та наміри щодо подорожей; це може допомогти у виявленні нових трендів та розумінні мотивації туристів;

- метод експертного оцінювання – використовує думки та судження експертів у сфері туризму для прогнозування майбутніх тенденцій;

- метод мозкового штурму – використовується для прогнозування туристичного попиту шляхом збору ідей та думок від різних учасників. Учасниками можуть бути експерти у галузі туризму, аналітики, маркетологи, туристи. Вони надають свої передбачення та аргументи, які стосуються майбутніх тенден-

цій, можливих змін у споживчій поведінці, факторах ринку тощо. Всі ці ідеї потім аналізуються і використовуються для розроблення прогнозів щодо туристичного попиту.

Вибір методу прогнозування туристичного попиту залежить від:

1) доступності даних. Деякі методи, такі як економетричні методи чи імітаційне моделювання, потребують великого обсягу інформації для точного прогнозування;

2) цілей прогнозування. При виборі методу важливо спиратися на цілі прогнозування. Наприклад, опитування можуть бути корисними для розуміння мотивації туристів, а часові ряди – для прогнозування туристичних потоків;

3) надійності прогнозування. Жоден метод не є бездоганим, і важливо враховувати похибку прогнозування при прийнятті управлінських рішень.

Оптимального результату можна досягти, комбінуючи кількісні та якісні методи. Це дозволяє отримати більш широке розуміння туристичного попиту та зробити точніше прогнозування.

Взаємозв'язок між прогнозуванням та регулюванням туристичного попиту полягає у тому, що прогнозування допомагає визначити потреби туристів та розробити стратегії для їх задоволення, а регулювання допомагає забезпечити сталий розвиток туризму. Обидва процеси сприяють досягненню спільної мети – забезпечення успішного функціонування туристичної галузі. Вони є важливими інструментами для розвитку туризму як галузі, яка має великий вплив на економіку, культуру та соціальну сферу країни.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Сталий розвиток туризму стає щораз важливішим у сучасному світі. Цей підхід передбачає збалансоване використання природних ресурсів, збереження біорізноманіття, підтримання місцевих громад та забезпечення довгострокової економічної вигоди для регіону. Регулювання та прогнозування туристичного попиту є надзвичайно важливими при плануванні сталого розвитку сфери туризму, оскільки допомагають визначити можливі тенденції та патерни туристичного руху, а також розробляти ефективні стратегії та плани для задоволення потреб туристів. У кінцевому підсумку, саме прогнозування та регулювання туристичного попиту в контексті сталого розвитку туризму відіграють

ключову роль у формуванні відповідального та сталого туризму, який враховує потреби не тільки туристів, але й місцевих громад, довкілля та економіки.

Подальші наукові дослідження у галузі регулювання та прогнозування туристичного попиту мають великий потенціал, особливо у контексті сталого розвитку туризму. Головними напрямками для дослідження можуть стати економічні, соціально-психологічні, екологічні аспекти регулювання туристичного попиту; розроблення інноваційних технологій для регулювання туристичного попиту, зокрема із використанням штучного інтелекту, розвиток методів кількісного та якісного аналізу для визначення закономірностей і тенденцій розвитку туристичного попиту; удосконалення політики сталого туризму та дослідження ефективності різних стратегій і програм, спрямованих на стимулювання сталого туризму; вивчення впливу глобальних викликів (зміни клімату, пандемії, війни тощо) на туристичний попит і можливості його регулювання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабов К., Безверхнюк Т., Бабова І. Сталий розвиток туризму: пріоритети для України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2019. Т. 1. № 77. С. 23–29. DOI: <https://doi.org/10.35432/1993-8330appa1772019170446>
2. Білоголова Н.М., Миронов Ю.Б. Розвиток туристичної інфраструктури країни: досвід Норвегії. *Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки* : Матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Умань, 18 листопада 2021 р.). Умань : Візаві, 2021. 751 с. С. 581–584.
3. Казачковська Г.В. Можливості сталого розвитку туризму та курортів в Україні. *Інформаційні технології в управлінні туристичною та курортно-рекреаційною економікою* : Матеріали II наук.-практ. конф. (м. Бердянськ, 15-16 вересня 2006 р.). URL: https://tourlib.net/statti_ukr/kazachkovska.htm
4. Мелько Л.Ф. Туризм у контексті сталого розвитку. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2017. Вип. 48. С. 190–197. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/melko_0030.pdf
5. Миронов Ю.Б., Барна М.Ю. Дослідження сталого розвитку туризму в сучасній науковій парадигмі. *Роль та значення індустрії туризму й гостинності у розвитку території, громад, держави* : монографія. Львів : ЛТЕУ, 2022. 264 с. С. 6–18. URL: https://www.researchgate.net/publication/361987027_Research_on_the_Sustainable_Tourism_Development_in_the_

Modern_Scientific_Paradigm_Doslidzenna_stalogo_rozvitku_turizmu_v_suchasnij_naukovij_paradigmi

6. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія. 2-ге вид. Київ : КНТЕУ, 2009. 463 с.

7. Forsyth T. Environmental Responsibility and Business Regulation: the Case of Sustainable Tourism. *The Geographical Journal*. 1997. Vol. 163 (3). P. 270–280. URL: <https://www.jstor.org/stable/3059723>

8. Liu X. Tourism Development, Environmental Regulations, and Natural Resource Management: Evidence from G20 Countries. *Resources Policy*. 2023. Vol. 86. Part A. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2023.104224>

9. Ozgit H., Akanyeti I. Environmental Regulations versus Sustainable Tourism Indicators: a Pathway to Sustainable Development. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*. 2022. Vol. 14 (4). P. 393–402. DOI: <https://doi.org/10.1108/WHATT-03-2022-0033>

10. Welford R., Ytterhus B., Eligh J. Tourism and Sustainable Development: an Analysis of Policy and Guidelines for Managing Provision and Consumption. *Sustainable Development*. 1999. Vol. 7. P. 165–177. DOI: [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1099-1719\(199911\)7:4<165::AID-SD117>3.0.CO;2-F](https://doi.org/10.1002/(SICI)1099-1719(199911)7:4<165::AID-SD117>3.0.CO;2-F)

REFERENCES

1. Babov, K., Bezverkhniuk, T. & Babova, I. (2019), Stalyy rozvytok turizmu: priorytety dlya Ukrainy [Sustainable Development of Tourism: Priorities for Ukraine]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnya*, t. 1, no. 77, pp. 23–29, DOI: <https://doi.org/10.35432/1993-8330appa1772019170446>

2. Biloholova, N. M. & Myronov, Yu. B. (November 18, 2021) Rozvytok turystychnoyi infrastruktury krayiny: dosvid Norvehiyi [Development of the Tourist Infrastructure of the Country: Norway's Experience]. *Suchasni problemy i perspektyvy ekonomichnoyi dynamiky*: Conference Proceedings. Uman: Vizavi, pp. 581–584.

3. Kazachkovska, H. V. (September 15-16, 2006), Mozhyvosti staloho rozvitku turizmu ta kurortiv v Ukraini [Possibilities of Sustainable Tourism and Resorts Development in Ukraine]. *Informatsiyini tekhnolohiyi v upravlinni turystychnoyu ta kurortno-*

rekreatsinyou ekonomikoyu: Conference Proceedings, available at: https://tourlib.net/statti_ukr/kazachkovska.htm

4. Melko, L. F. (2017), Turyzm u konteksti staloho rozvitku [Tourism in the Context of Sustainable Development]. *Vcheni zapysky Universtyetu "KROK"*, vol. 48, pp. 190–197, available at: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/melko_0030.pdf

5. Myronov, Yu. B. & Barna, M. Yu. (2022), Doslidzhennya staloho rozvitku turizmu v suchasniy naukoviy paradyhmi [Research on the Sustainable Tourism Development in the Modern Scientific Paradigm]. *Rol ta znachennya industriyi turizmu y hostynnosti u rozvytku terytoriy, hromad, derzhavy*: monograph. Lviv: LUTE, available at: https://www.researchgate.net/publication/361987027_Research_on_the_Sustainable_Tourism_Development_in_the_Modern_Scientific_Paradigm_Doslidzenna_stalogo_rozvitku_turizmu_v_suchasnij_naukovij_paradigmi

6. Tkachenko, T. I. (2009), Stalyy rozvytok turizmu: teoriya, metodolohiya, realiyi biznesu [Sustainable Tourism Development: Theory, Methodology, Business Realities]: monograph. 2nd ed. Kyiv: KNTEU.

7. Forsyth, T. (1997), Environmental Responsibility and Business Regulation: the Case of Sustainable Tourism. *The Geographical Journal*, vol. 163 (3), pp. 270–280, available at: <https://www.jstor.org/stable/3059723>

8. Liu, X. (2023), Tourism Development, Environmental Regulations, and Natural Resource Management: Evidence from G20 Countries. *Resources Policy*, vol. 86, part A, DOI: <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2023.104224>

9. Ozgit, H. & Akanyeti, I. (2022) Environmental Regulations versus Sustainable Tourism Indicators: a Pathway to Sustainable Development. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, vol. 14 (4), pp. 393–402, DOI: <https://doi.org/10.1108/WHATT-03-2022-0033>

10. Welford, R., Ytterhus, B. & Eligh, J. (1999), Tourism and Sustainable Development: an Analysis of Policy and Guidelines for Managing Provision and Consumption. *Sustainable Development*, vol. 7, pp. 165–177, DOI: [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1099-1719\(199911\)7:4<165::AID-SD117>3.0.CO;2-F](https://doi.org/10.1002/(SICI)1099-1719(199911)7:4<165::AID-SD117>3.0.CO;2-F)

Стаття надійшла до редакції
21 березня 2024 р.